

4 Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit:

1. de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;
2. het overzicht van baten en lasten;
3. een recapitulatie van het structureel begrotingsevenwicht;
4. het overzicht begrotingsonrechtmatigheid;
5. de balans;
6. toelichting op de balans;
7. Wet Normering bezoldiging Topinkomens publieke en semipublieke sector (WNT);
8. de bijlagen:
 1. reserves;
 2. voorzieningen;
 3. totaaloverzicht baten en lasten per taakveld;
 4. investeringsoverzicht;
 5. verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa);
 6. rapportage interbestuurlijk toezicht.

In dit hoofdstuk worden bovenstaande onderdelen achtereenvolgens behandeld worden. Bij het overzicht van baten en lasten wordt ook het overzicht van incidentele baten en lasten en het overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves meegenomen.

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarstukken 2021 zijn opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

In dit hoofdstuk staat de toelichting op de grondslagen. De afschrijvingstabel is vastgelegd in de Financiële verordening als bijlage bij het afschrijvingsbeleid, zijnde artikel 9 van de Financiële verordening.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva is vastgelegd in het afschrijvingsbeleid in artikel 9 van de Financiële verordening. Hierover is besloten op 20 februari 2020.

De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij hieronder bij de betreffende balanspost anders is vermeld.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Voor de baten uit het gemeentefonds is aangesloten bij de laatste specificatie die wij hiervoor hebben ontvangen. Eventuele restituties van jaarresultaten van verbonden partijen worden als baten genomen op het moment waarop het bestuursbesluit voor de restitutie van het resultaat door de verbonden partij wordt genomen.

Balans

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investerings die kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen en verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Er wordt niet afgeschreven op deze gronden.

Overige investeringen met economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de betreffende investering in mindering gebracht, in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

'Levensduurverlengend onderhoud' wordt gedefinieerd als een investering. Criteria hierbij zijn dat er sprake moet zijn van duurzame waardevermeerdering, een kwalitatieve verbetering waarbij het nut zich uitstrekt over meerdere jaren.

Er wordt lineair afgeschreven. Uitzondering hierop zijn de volgende bedrijfsgebouwen: Stadhuisplein 1, Stadhuisplein 2-35, Bedrijfsverzamelgebouw, Kleine Haarsekade. Hierop wordt annuïtair afgeschreven. Op grondbezit (voor onderwijsdoeleinden, niet voor de publieke dienst bestemd en bouwgrondexploitatie) met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Onder deze categorie vallen, conform BBV en op grond van de Gemeentewet art. 229 lid 1 a en b, activa die op de volgende heffingen en rechten betrekking hebben: riolering, kadegelden, lijkbezorgingsrechten.

Een naar verwachting duurzame waardevermindering van vaste activa betreft een schattingswijziging die volgens artikel 65, lid 1 BBV onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking wordt genomen.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

De infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen en parken zijn geactiveerd en worden afgeschreven. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Financiële vaste activa

Deelnemingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen (categorie: uitgeleend geld) zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs dan vindt afwaardering plaats.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vorraden

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen vaste verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de vaste verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord op prijsverschillen. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs. De vervaardigingsprijs zijn de kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), en een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen als en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden (percentage of completion methode). Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Op de balans worden voorraden netto verantwoord. Voor de grondexploitaties met een verliesgevend saldo wordt ter hoogte van dit saldo een voorziening gevormd. Onder de categorie 'gereed product' valt de voorraad bedrijfsmiddelen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden in beginsel gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorziene verlies.

De pensioenverplichting voor de wethouders is echter op de contante waarde van de (opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsregulering voorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen. In de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' is het beleid nader uiteengezet.

In artikel 76a BBV is een uitzonderingsregime opgenomen voor meerjarige subsidies waarvan de subsidieperiode vóór 1 januari 2007 begon. De voorziening Stedelijke Vernieuwing is daarom onder de post door derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar en langer.

De aflossingen die binnen een jaar vervallen staan in de toelichting ook de bijbehorende rentelast.

De onderhandse leningen zijn gesplitst conform art. 36 van het BBV.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans staat meer informatie. Onder de borg- en garantstellingen vallen ook de garanties voor WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) en WEW (Waarborgfonds Eigen Woningen). Deze hebben betrekking op zowel indirecte als directe garantieverlening. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is dit opgenomen bij het onderdeel 'gewaarborgde geldleningen/ uitgegeven geldleningen'.

Begrotingsbudgetten en financiële overzichten

De in deze jaarstukken gepresenteerde financiële overzichten en budgetten zijn gebaseerd op de door de raad vastgestelde begroting en de daarna doorgevoerde begrotingswijzigingen.

Onzekerheid eigen bijdrage CAK

Aanvragers van een voorziening op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) zijn op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat het CAK de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage uitvoert. Het CAK verstrekt aan de gemeenten een totaaloverzicht waarbij maandelijks afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen. Gemeenten kunnen met deze overzichten van het CAK de aantallen personen, de soort en omvang van de zorgverlening beoordelen in relatie tot de eigen WMO-administratie. Door het ontbreken van inkomensgegevens op de CAK-overzichten hebben gemeenten onvoldoende informatie over de eigen bijdragen om de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de keuze het CAK de berekening, de oplegging en incasso van de eigen bijdragen te laten uitvoeren, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid van de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat de gemeenten geen zekerheid kunnen verkrijgen over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen. In overeenstemming met de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV moet de gemeente deze onzekerheid in de jaarstukken noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente zelf.

4.2 Overzicht van baten en lasten

In de programmaverantwoording zijn per programma onder het kopje 'Wat heeft dit gekost?', overzichten opgenomen van de baten en lasten inclusief de mutaties reserves. Deze overzichten zijn ook opgenomen voor de Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien.

Het BBV schrijft voor dat ook in het onderdeel jaarrekening van de jaarstukken totaaloverzichten worden opgenomen, waarin van alle programma's inclusief de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien alle financiële gegevens worden gepresenteerd. De volgende totaaloverzichten staan hieronder:

1. totaaloverzicht van baten en lasten;
2. totaaloverzicht incidentele baten en lasten;
3. totaaloverzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en het overzicht van het structureel begrotingssaldo.

4.2.1 Totaaloverzicht van baten en lasten

In het onderstaande overzicht zijn alle lasten en baten opgenomen per programma, inclusief de mutaties in de reserves. De algemene dekkingsmiddelen zijn verbijzonderd, conform het voorschrift in het BBV.

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000 ; - = nadeel)	Begroting 2021 primitief		Begroting 2021 na wijziging		Jaarrekening 2021		Saldo 2021		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Totaal
BATEN EN LASTEN									
Programma Bestuur en Ondersteuning	4.050	923	3.816	923	3.514	1.058	301	135	437
Programma Veiligheid	5.012	658	5.623	991	5.422	1.040	201	49	250
Programma Verkeer en Vervoer	9.022	3.499	9.959	3.065	9.211	3.279	747	214	962
Programma Economie	14.299	13.267	11.483	9.878	4.129	3.817	7.354	-6.061	1.293
Programma Onderwijs	8.116	2.302	10.621	2.773	10.425	3.532	196	758	954
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	12.258	2.143	13.152	2.013	12.046	1.941	1.106	-72	1.034
Programma Sociaal Domein	54.834	14.645	62.141	18.471	60.187	18.519	1.954	48	2.002
Programma Duurzaamheid	10.115	9.240	11.661	9.638	10.616	9.890	1.044	252	1.296
Programma VROSV	9.594	8.543	13.321	12.446	14.317	16.305	-996	3.859	2.863
Gerealiseerde baten en lasten	127.300	55.219	141.777	60.198	129.868	59.381	11.908	-817	11.091
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Totaal
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	649	12.373	649	11.639	629	11.754	19	115	134
Dividend	0	480	0	473	0	541	0	68	68
Saldo van de financieringsfunctie	201	21	-123	22	-109	32	-14	10	-4
Algemene uitkeringen	0	70.928	0	78.835	0	79.224	0	390	390
Overige algemene dekkingsmiddelen	805	0	212	1.266	491	1.305	-279	40	-239
Overzicht overhead	11.795	497	13.033	531	12.724	476	309	-55	254
Overzicht heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overzicht onvoorzien	100	0	100	0	0	0	100	0	100
Totaal Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en Onvoorzien	13.549	84.299	13.870	92.764	13.735	93.332	135	568	703
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	140.849	139.518	155.646	152.963	143.604	152.714	12.043	-249	11.794

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000 ; - = nadeel)	Begroting 2021 primitief		Begroting 2021 na wijziging		Jaarrekening 2021		Saldo 2021		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Totaal
MUTATIES RESERVES									
Programma Bestuur en Ondersteuning	0	0	285	0	285	0	0	0	0
Programma Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma Verkeer en Vervoer	450	16	3.619	3.991	3.619	3.317	0	-674	-674
Programma Economie	0	50	65	50	65	50	0	0	0
Programma Onderwijs	0	226	4.832	3.843	4.832	3.302	0	-541	-541
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	0	111	288	111	288	111	0	0	0
Programma Sociaal Domein	0	660	297	1.258	297	1.258	0	0	0
Programma Duurzaamheid	104	366	1.064	1.648	1.464	1.038	-400	-610	-1.010
Programma VROSV	416	0	700	58	505	21	195	-37	159
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	0	301	1.359	3.526	1.344	3.427	16	-99	-83
Overzicht overhead	100	16	100	808	100	715	0	-92	-92
Overzicht heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overzicht onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	1.070	1.746	12.609	15.293	12.798	13.240	-189	-2.053	-2.242
Gerealiseerd resultaat	141.918	141.264	168.256	168.256	156.402	165.953	11.854	-2.302	9.551
Begrotingssaldo	-654	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat inclusief begrotingssaldo	141.264	141.264	168.256	168.256	156.402	165.953	-11.854	-2.302	9.551

Een toelichting op de verschillen tussen de begroting 2021 na wijziging en de jaarrekening 2021 staat per programma in de programmaverantwoording.

4.2.2 Totaaloverzicht van incidentele baten en lasten

Om een structureel evenwicht vast te stellen is het belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel is en welk deel structureel. In het hiervoor gepresenteerde totaaloverzicht van baten en lasten staan zowel de structurele als de incidentele posten. Voor het overzicht incidentele baten en lasten geldt de begroting na wijziging als referentiekader. Op basis van dit overzicht worden de betreffende werkelijke incidentele baten en lasten in de jaarstukken 2021 toegelicht. Daarnaast worden de niet geraamde incidentele posten groter dan € 100.000 en de posten die worden verrekend met de reserves toegelicht.

Nr.	Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000; -)	Begroting 2021 primitief			Begroting 2021 na wijziging			Jaarrekening 2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<u>Programma Bestuur en Ondersteuning</u>										
1.	Verkiezingen	-	-	-	114	-	-114	76	-	-76
	Totaal programma Bestuur en Ondersteuning	-	-	-	114	-	-114	76	-	-76
<u>Programma Veiligheid</u>										
2.	Cameratoezicht	-	-	-	102	102	-	-	102	102
3.	Corona tijdelijke ondersteuning	-	-	-	135	135	-	94	94	-
4.	Aanleg tunnel station Gorinchem	300	300	-	300	300	-	300	300	-
	Totaal programma Veiligheid	300	300	-	537	537	-	394	496	102
<u>Programma Verkeer en Vervoer</u>										
5.	Verkeer- en parkeeronderzoek	-	-	-	1.045	-	-1.045	409	-	-409
6.	Parkeren	-	-	-	40	-174	-214	1	-194	-195
	Totaal programma Verkeer en Vervoer	-	-	-	1.085	-174	-1.259	410	-194	-604
<u>Programma Economie</u>										
7.	Reactievatiefonds	-	-	-	295	20	-275	125	20	-105
8.	Grondexploitatie Groote Haar	2.487	1.220	-1.267	7.118	1.200	-5.918	2.344	30	-2.314
8.	Mutatie boekwaarde	8.796	4.288	-4.508	1.763	7.911	6.148	314	2.377	2.063
8.	Vrijval herziening grondexploitatie Groote Haar	-	-	-	-	-	-	-	1.011	1.011
8.	Grondexploitatie Oost II	487	7.575	7.088	223	563	340	115	285	170
8.	Mutatie boekwaarde	1.314	-	-1.314	571	-	-571	-82	-	82
8.	Winstneming grondexploitatie Oost II	-	-	-	-	-	-	-	-82	-82
	Totaal programma Economie	13.084	13.083	-1	9.970	9.694	-276	2.816	3.641	825
<u>Programma Onderwijs</u>										
9.	IHP Gorinchem-Oost	140	-	-140	140	-	-140	41	-	-41
10.	Exploitatiekosten IAC	-	-	-	553	-	-553	313	75	-238
	Sloopkosten school Lange Slagenstraat	226	-	-226	226	-	-226	-	-	-
	Totaal programma Onderwijs	366	-	-366	919	-	-919	354	75	-279
<u>Programma Sport, Cultuur en Recreatie</u>										

Nr.	Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000; -)	Begroting 2021 primitief			Begroting 2021 na wijziging			Jaarrekening 2021		
12.	Combinatiefuncties	141	-	-141	85	196	111	5	73	68
13.	Cultuureducaties (corona)	-	-	-	561	-	-561	89	-	-89
14.	Filmfestival	50	-	-50	50	-	-50	50	-	-50
	Totaal programma Sport, Cultuur en Recreatie	191	-	-191	696	196	-500	144	73	-71
Programma Sociaal Domein										
15.	Aanpak eenzaamheid	50	-	-50	71	-	-71	67	-	-67
16.	Wijkteams	82	-	-82	91	-	-91	-	-	-
17.	Inkomensregelingen	-	-	-	2.218	2.420	202	1.969	2.516	547
18.	Begeleide- en arbeidsparticipatie	-	-	-	358	-	-358	512	-	-512
19.	Begeleiding en huishoudelijke ondersteuning	-	-	-	146	-	-146	48	-	-48
	Totaal programma Sociaal Domein	132	-	-132	2.884	2.420	-464	2.596	2.516	-80
Programma Duurzaamheid										
20.	Afvalverwerking Waardlanden	-	-	-	59	126	67	-	302	302
	Mobiliteitsplan/ duurzaamheidsprojecten	359	-	-359	495	-	-495	144	-	-144
21.	duurzaamheidsprojecten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.	Reductie energiegebruik woningen	-	-	-	378	378	-	208	378	170
	Totaal programma Duurzaamheid	359	-	-359	932	504	-428	352	680	328
Programma VROSV										
23.	Implementatie omgevingswet	-	-	-	-	10	10	388	10	-378
24.	Grondexploitatie Mollenburg	819	-	-819	558	-	-558	408	1.782	1.374
24.	Mutatie boekwaarde Mollenburg	-	1.382	1.382	-	1.451	1.451	-	-	-
24.	Mutatie boekwaarde grexen	4.123	2.292	-1.831	7.156	1.896	-5.260	7.201	2.836	-4.365
	Vrijval voorziening grondexploitatie	-	-	-	-	-	-	-	35	35
24.	Mollenburg	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24.	Grondexploitatie Kleine Haarsekade	-	-	-	32	344	312	49	-	-49
	Winstneming grondexploitatie kleine	-	-	-	98	-	-98	-	39	39
24.	Haarsekade	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24.	Grondexploitatie Lingewijk Noord	1.136	-	-1.136	485	-	-485	482	5.419	4.937
24.	Mutatie boekwaarde Lingewijk Noord	-	2.740	2.740	-	5.360	5.360	1.896	-	-1.896
	Winstneming grondexploitatie	337	-	-337	724	-	-724	-	1.896	1.896
24.	Lingewijk Noord	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24.	Woningexploitatie	-	-	-	-	399	399	-	399	399
25.	Grondexploitatie CV Hoog Dalem	-	416	416	-	700	700	-	505	505
25.	Vrijval voorziening CV Hoog Dalem	-	-	-	-	-	-	-	497	497
26.	ISV stegenproject	-	-	-	38	-	-38	1	-	-1
27.	Verkoop stroken snippergroen	-	-	-	50	100	50	74	85	11
	Totaal programma VROSV	6.415	6.830	415	9.141	10.260	1.119	10.499	13.503	3.004
Programma Algemene dekkingsmiddelen										
28.	Parkeerautomaten	-	-	-	-	-384	-384	-	-301	-301
29.	Algemene uitkering	-	-	-	-	3.212	3.212	-	2.913	2.913
30.	Teruggave btw Belastingdienst	-	-	-	100	762	662	100	820	720

Nr.	Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000; -)	Begroting 2021 primitief			Begroting 2021 na wijziging			Jaarrekening 2021		
		Laasten	Baten	Saldo	Laasten	Baten	Saldo	Laasten	Baten	Saldo
31.	Resultaat (grond-pand) verkopen	-	-	-	444	485	41	444	485	41
	Totaal programma Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-	544	4.075	3.531	544	3.917	3.373
	Programma Overhead, VPB en onvoorzien									
32.	Huisvesting na corona	-	-	-	150	-	-150	-	-	-
33.	Gorinchem Duurzaam Digitaal	16	-	-16	150	-	-150	174	-	-174
34.	Organisatieontwikkeling	-	-	-	541	-	-541	541	-	-541
	Totaal programma Overhead, VPB en onvoorzien	16	-	-16	841	-	-841	715	-	-715
	Mutaties reserves^{1:1}									
	Algemene reserve	-	301	301	1.404	301	-1.103	1.404	202	-1.202
	Reserve infrastructuur(fonds)	616	-	-616	1.179	7.039	5.860	983	6.365	5.382
	Reserve tarieven reiniging	4	-	-4	100	-	-100	499	-	-499
	Reserve ISV stegenproject	-	-	-	-	38	38	-	1	1
	Reserve combinatiefuncties	-	61	61	-	61	61	-	61	61
	Reserve sociaal domein	-	660	660	297	1.258	961	297	1.258	961
	Reserve duurzaamheid	100	360	260	100	1.648	1.548	100	1.038	938
	Reserve omgevingswet	-	-	-	-	10	10	-	10	10
	Reserve stimuleringsregeling woningbouw	-	-	-	-	10	10	-	10	10
	Reserve organisatieontwikkeling	-	-	-	-	541	541	-	541	541
	Reserve ICT	100	16	-84	100	266	166	100	174	74
	Reserve IFFG	-	50	50	-	50	50	-	50	50
	Aflossingsreserve stedelijke ontwikkeling	-	-	-	255	-	-255	239	-	-239
	Dekkingsreserve i-lab	-	-	-	2.103	553	-1.550	2.103	238	-1.865
	Afschrijvingsreserve Banneweg	250	-	-250	250	-	-250	250	-	-250
	Reserve warmtenet stadhuis	-	-	-	865	-	-865	865	-	-865
	Afschrijvingsreserve Hoefslag	-	-	-	1.501	-	-1.501	1.501	-	-1.501
	Afschrijvingsreserve herinrichting Haarsekade	-	-	-	2.350	-	-2.350	2.350	-	-2.350
	Afschrijvingsreserve t' Gilde	-	-	-	1.468	-	-1.468	1.468	-	-1.468
	Afschrijvingsreserve gymzaal J. van Egmond	-	-	-	300	-	-300	300	-	-300
	Afschrijvingsreserve bruggen en kunstwerken	-	-	-	288	-	-288	288	-	-288
	Afschrijvingsreserve camera's	-	-	-	50	-	-50	50	-	-50
	Reserve sloopkosten school Lange Slagenstraat	-		226	-	226	226	-	-	-
	Totaal mutaties reserves	1.070	1.674	604	12.610	12.001	-609	12.797	9.948	-2.849
	Totaal incidentele baten en lasten	21.933	21.887	-46	40.273	39.513	-760	31.697	34.655	2.958
	Begrotingssaldo	654	-	-654	-	-	-	-	-	-

Nr.	Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000; -)	Begroting 2021 primitief			Begroting 2021 na wijziging			Jaarrekening 2021		
	Totaal inclusief begrotingssaldo	22.587	21.887	-700	40.273	39.513	-760	31.697	34.655	2.958

1. Een toelichting op de mutaties in de reserves staat in de bijlage reserves

Programma Bestuur en Ondersteuning

1. Verkiezingen

Van de eenmalig van het Rijk ontvangen middelen om de gemeente te compenseren voor de extra kosten voor de landelijke verkiezingen als gevolg van de coronamaatregelen is in 2021 € 76.000 uitgegeven.

Programma Veiligheid

2. Cameratoezicht

Tijdens het onderzoek naar de Camera Uitleesruimte (Cur) is gebleken dat er over de afgelopen jaren enkele facturen per abuis niet zijn verzonden naar Security 5. Dit leidt tot incidenteel hogere baten van € 102.000.

3. Corona tijdelijke ondersteuning

Voor tijdelijke ondersteuning voor corona is er voor inhuur van Boa's incidenteel € 94.000 ontvangen van het Rijk.

4. Aanleg tunnel station Gorinchem

De voetgangerstunnel bij station Gorinchem is opgeleverd en de van de Provincie ontvangen subsidie ad € 300.000 wordt in 2022 betaald aan ProRail.

Programma Verkeer en Vervoer

5. Verkeer- en parkeeronderzoek

De beschikbare middelen voor de diverse onderzoeksbudgetten Verkeer en Mobiliteit zijn niet volledig besteed. De kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Infrastructuur en zijn zodoende incidenteel.

6. Parkeren

Betreft de lagere parkeeropbrengsten als gevolg van corona.

Programma Economie

7. Reactatiefonds

Dit betreft middelen uit het reactivatiefonds voor het verkleinen kernwinkelgebied, initiatievenfonds, kennisvoucher, platform ondernemerschap & klaar voor de start na corona, i.c. het ondersteunen van de economie tijdens en na corona.

8. Grondexploitaties bedrijventerreinen

Dit betreffen de lasten en baten van de grondexploitaties, met per saldo een vrijval uit de verliesvoorziening Grote Haar en een correctie op de winstneming Oost II. De lasten en baten van deze grondexploitaties zijn incidenteel.

Programma Onderwijs

9. IHP Gorinchem-Oost

Voor de Regenboogschool, locatie Laag Dalemseweg, is een budget voor sloop en verhuizing naar de brede school Dalemplein geraamd van € 140.000. Hiervan is in 2021 € 41.000 besteed en deze lasten worden gedekt via een onttrekking aan de algemene reserve.

10. Exploitatiekosten I_lab

Voor de eenmalige kosten I_lab zoals projectleiding, programmaontwikkeling, hotspots, etc. is in 2021 € 553.000 geraamd. Hiervan is € 313.000 besteed en we hebben eenmalig € 75.000 aan bijdragen in de aanloop- en ontwikkelkosten van schoolbesturen ontvangen. Het saldo van € 238.000 wordt gedekt via een onttrekking aan de bestemmingsreserve I_lab. Na de realisatie van het I_lab komt de exploitatie in handen van de coöperatie I_lab.

11. Sloopkosten school Lange Slagenstraat

De geplande sloop van de school aan de Lange slagenstraat heeft nog niet plaatsgevonden en zowel het eenmalige sloopbudget ad € 226.000 als de dekking uit de algemene reserve zijn doorgeschoven naar 2022.

Programma Sport, Cultuur en Recreatie

12. Combinatiefuncties

De in 2021 eenmalig ontvangen Rijksbijdragen ter hoogte van € 85.000 voor uitvoering van het Sportakkoord (€ 40.000) en voor de aanvulling hierop (€ 45.000) zijn voor € 5.000 besteed. Ook hebben wij vanuit de specifieke uitkering Sport een bedrag van € 67.000 aan btw restitutie ontvangen.

13. Cultuureducatie

Voor het vierde steunpakket jeugd 2020, het steunpakket jeugd 2021, het steunpakket voor activiteiten en ontmoetingen jeugd en voor Jeugd aan Zet heeft Gorinchem voor de aanpak van coronagevolgen per saldo € 561.000 ontvangen. Hiervan is € 89.000 uitgegeven.

14. Filmfestival

Voor de subsidiëring van het Internationaal FilmFestival Gorinchem is in 2020 € 180.000 in een bestemmingsreserve gestort. De subsidie voor 2021 ad € 50.000 is verstrekt. Hiervoor is € 50.000 aan deze reserve IFFG onttrokken.

Programma Sociaal Domein

15. Aanpak eenzaamheid

Voor lokale aanpak eenzaamheid is € 67.000 uitgegeven aan netwerk versterking senioren 65+.

16. Wijkteams

Voor diverse projecten binnen het programma sociaal domein wordt, incidenteel, een beroep gedaan op de reserve sociaal domein.

17. Inkomensregelingen

De ontvangen Rijksbijdrage in het kader van de Tijdelijke ondersteuning zelfstandige ondernemers (€ 1.7 mln) en voor de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (€ 0.2 mln ontvangen via de algemene uitkering), totaal € 1,9 mln is doorbetaald naar Avres die deze regeling voor Gorinchem uitvoert. Avres had in 2020 een positief rekeningresultaat wat ze gedeeltelijk terugbetaald hebben in 2021 aan de deelnemende gemeenten. Voor Gorinchem bedroeg dit € 730.000. In het kader van de Bijstand Besluit Zelfstandigen hebben we de afrekening 2020 ter hoogte van € 40.000 in 2021 ontvangen.

18. Begeleide- en arbeidsparticipatie

De ontvangen Rijksbijdrage in het kader van de Begeleide- en Arbeidsparticipatie van in totaal € 512.000 is ontvangen voor corona en overgemaakt naar Avres. Avres voert deze regeling uit voor Gorinchem.

19. Schuldhulpverlening, Wmo begeleiding en huishoudelijke ondersteuning

De ontvangen Rijksbijdrage in het kader van Schuldhulpverlening van in totaal € 96.000 is ontvangen voor corona en overgemaakt naar Avres. Avres voert deze regeling uit voor Gorinchem. In de jaarrekening 2020 is er als (corona) nog te betalen voor de zorgaanbieders voor Wmo huishoudelijke ondersteuning en begeleiding € 48.000 opgenomen, achteraf bleek dit niet nodig te zijn.

Programma Duurzaamheid

20. Afvalverwerking Waardlanden

Conform de gemeenschappelijke regeling Waardlanden is het incidentele surplus boven het reserveplafond Waardlanden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten, voor Gorinchem een bedrag van € 118.000. Ook het overschot op de verwerkingskosten 2020 dat in 2021 niet benodigd bleek, is in 2021 eenmalig uitgekeerd aan de gemeenten, voor Gorinchem € 183.000.

21. Milieubeleidsplan/Duurzaamheidsprojecten

Dit betreft middelen die ter beschikking zijn gesteld voor diverse projecten die gedekt zijn uit de reserve Duurzaamheid. Dit betreft incidentele projecten en incidentele onttrekkingen uit de reserve.

22. Reductie energiegebruik woningen

Dit betreft door het Rijk ontvangen incidentele middelen om energiereductie te stimuleren.

Programma VROSV

23. Implementatie omgevingswet

Voor de voorbereiding op de omgevingswet is een incidenteel budget ter beschikking gesteld door de raad, waarvan een deel is gedekt door de reserve omgevingswet. Dit is een incidenteel project.

24. Grondexploitaties (niet bedrijventerrein)

De winstneming op Lingewijk Noord, Kleine Haarsekade en de lagere verliesvoorziening voor Mollenburg zorgen voor een netto baat van (€ 1.970.000). De lasten en baten van de grondexploitaties zijn incidenteel.

25. CV Hoog Dalem

De voorziening voor de ontwikkeling van het zogeheten middengebied Hoog Dalem valt gedeeltelijk vrij. Verder wordt er een bijdrage ontvangen vanuit de CV Hoog Dalem voor de realisatie van bovenwijkse voorzieningen, op basis van de verkochte m2 grond. Deze bijdrage wordt toegevoegd aan de reserve infrastructuur.

26. ISV stegenproject

De uitgaven in het kader van het ISV stegenplan worden gedekt door een onttrekking aan een reserve.

27. Verkoop stroken snippergroen

Als gevolg van de in de beleidsnota Snippergroen 2019 genoemde uitgangspunten is overgegaan tot de verkoop van reststroken snippergroen. De lasten en baten van dit project zijn incidenteel.

Programma Algemene Dekkingsmiddelen

28. Parkeerautomaten

Dit betreft de lagere parkeerbelasting als gevolg van corona.

29. Algemene uitkering

De extra kosten die wij in 2021 hebben gemaakt door corona zijn door het Rijk op diverse onderdelen gecompenseerd.

30. Teruggave btw belastingdienst

De afgelopen jaren is op initiatief van de gemeente een btw-onderzoek uitgevoerd. Doel van dit onderzoek was enerzijds het beoordelen of we in alle gevallen op een juiste manier met de btw omgaan en anderzijds het afwikkelen van enkele lopende bezwaarschriften over ten onrechte teveel betaalde btw. In goed overleg met de belastingdienst is er in 2021 een vaststellingsovereenkomst gesloten, waarmee alle btw-vraagstukken zijn afgerond. Dit heeft ertoe geleid dat we recht hebben op een incidentele belastingteruggave. Om de kosten van de werkzaamheden in 2021 te

dekken, alle conclusies van het onderzoek op de juiste wijze te borgen in de organisatie en een extra controle uit te voeren over boekjaar 2020 is € 100.000 nodig als uitvoeringsbudget. Het restant levert een incidenteel voordeel op van € 720.000.

31. Resultaat (grond-pand) verkopen

Dit betreft de verkoopopbrengt van een pand alsmede de afboeking van het actief als last. De lasten en baten zijn incidenteel.

Programma Overhead, VPB en onvoorzien

32. Huisvesting na corona

Voor de het project Huisvesting na corona is een eenmalig budget geraamd van € 150.000. Er hebben in 2021 geen uitgaven plaatsgevonden.

33. Gorinchem Duurzaam Digitaal

De uitgaven voor het project Gorinchem Duurzaam Digitaal worden gedekt door een onttrekking aan de reserve ICT.

34. Organisatieontwikkeling

Voor de doorontwikkeling van personeel, gericht op management, medewerkers, kwaliteit, processen en systemen, houding en gedrag, is een bedrag van € 541.000 aan de reserve 'organisatieontwikkeling' onttrokken.

4.2.3 Totaaloverzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Om te kunnen vaststellen of sprake is van een structureel evenwicht, is het van belang om aan te geven welke mutaties in de reserves structureel van aard zijn. In 2021 is er sprake van enkele structurele onttrekkingen aan reserves. Deze treft u in onderstaand overzicht aan. Het betreft hier onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten, die - conform de notitie van het BBV over incidentele en structurele baten en lasten - als structureel worden aangemerkt.

Bijzonderheid is de opname van de resultaatbestemming 2020. Deze is om technische redenen toegevoegd aan het overzicht, zodat een juiste conclusie getrokken kan worden over het (structureel) evenwicht.

Structurele mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	Begroting 2021 primitief		Begroting 2021 na wijziging		Jaarrekening 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma Verkeer en Vervoer						
Afschrijvingsreserve Tracé Oost II	-	16	-	16	-	16
Programma Economie						
Afschrijvingsreserve Avelingen	-	50	-	50	-	50
Programma Duurzaamheid						
Afschrijvingsresere waterstofproject	-	6	-	-	-	-
Programma Algemene dekkingsmiddelen						
Rekening resultaat 2020	-	-	-	3.225	-	3.225
Totaal structurele mutaties reserves	-	72	-	3.291	-	3.291

Structurele reservemutaties met afschrijvingsverloop investeringen

Reserve (Bedragen x € 1.000)	Restant levensduur 1-1-2021	Boekwaarde 1-1	afschrijving	Boekwaarde 31-12	Afschrijvings- reserve 1-1	vrijval ter dekking afschrijving	Afschrijvings- reserve 31-12-2021
Tracé Oost II	39	3.058	78	2.979	637	16	620
Avelingen	19	1.181	62	1.119	941	50	891
		4.239	141	4.098	1.577	66	1.511

In 2020 is voor de investering Tracé Oost II € 653.000 beschikbaar gesteld ter dekking van afschrijvingslasten. Deze investering wordt in 40 jaar afgeschreven. De jaarlijkse dekking bedraagt € 16.000.

Voor de investering Avelingen is € 990.000 beschikbaar gesteld ter dekking van afschrijvingslasten. Deze investering wordt in 20 jaar afgeschreven. De jaarlijkse dekking bedraagt € 50.000.

4.3 Recapitulatie structureel begrotingsevenwicht

In het overzicht hieronder staan per programma de incidentele en structurele baten en lasten. Dit onderscheid is van belang bij het bepalen van het structurele evenwicht van de begroting 2021 en de jaarstukken 2021. In het overzicht met incidentele lasten zoals in de vorige paragraaf zijn de bijzonderheden of uitschieters van incidentele lasten of baten opgenomen. De overige lasten en baten worden beschouwd als structureel.

Resultaat (bedragen x € 1.000 ; - = nadeel)	Begroting 2021 na wijziging			Jaarrekening 2021			Verschil		
	Totaal	Inc.	Struct.	Totaal	Inc.	Struct.	Totaal	Inc.	Struct.
Programma Bestuur en Ondersteuning	-2.893	-114	-2.779	-2.456	-76	-2.380	437	38	399
Programma Veiligheid	-4.632	-	-4.632	-4.382	102	-4.484	250	102	148
Programma Verkeer en Vervoer	-6.894	-1.259	-5.635	-5.932	-604	-5.328	962	655	307
Programma Economie	-1.606	-276	-1.330	-313	825	-1.138	1.293	1.101	192
Programma Onderwijs	-7.847	-919	-6.928	-6.893	-279	-6.614	954	640	314
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	-11.139	-500	-10.639	-10.105	-71	-10.034	1.034	429	605
Programma Sociaal Domein	-43.670	-464	-43.206	-41.668	-80	-41.588	2.002	384	1.618
Programma Duurzaamheid	-2.023	-428	-1.595	-726	328	-1.054	1.296	756	540
Programma VROSV	-875	1.119	-1.994	1.988	3.004	-1.016	2.863	1.885	978
Totaal programma's	-81.578	-2.841	-78.737	-70.487	3.149	-73.636	11.091	5.990	5.101
Totaal Alg. dekking, overhead en Onvoorzien	78.894	2.690	76.204	79.597	2.658	76.939	703	-32	735
Mutaties reserves	2.684	-609	3.293	442	-2.849	3.291	-2.242	-2.240	-2
Totaal	0	-760	760	9.552	2.958	6.594	9.552	3.718	5.834
Begrotingssaldo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. begrotingssaldo	0	-760	760	9.552	2.958	6.594	9.552	3.718	5.834

Het genormaliseerd rekeningsaldo (= het rekeningsaldo op basis van structurele/reguliere budgetten) is ultimo 2021 ca. € 5,6 mln. voordelig. Dat betekent dat er veel zaken op reguliere budgetten niet tot uitvoering zijn gekomen. Dat geldt met name voor de budgetten binnen het Sociaal Domein en de corona-gerelateerde budgetten. Ook is sprake van extra inkomsten op reguliere begrotingsonderdelen zoals de bouwleges en het gemeentefonds (decembercirculaire).

Vanwege het bijzondere verloop van het jaar, is het lastig om hier een eenduidige conclusie aan te verbinden. Het beeld over het structureel begrotingsevenwicht wordt dan ook beter in beeld gebracht door de cijfers vanuit de meerjarenbegroting.

Structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	9.110	1.005	3.044	197	814
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	442	636	-482	1.605	947
Begrotingssaldo na bestemming	9.552	1.641	2.562	1.802	1.761
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	2.958	-1.575	-1	0	-20
Structureel begrotingssaldo	6.594	3.216	2.563	1.802	1.781

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er nog een aanzienlijke structurele ruimte in de meerjarenbegroting beschikbaar is.

4.4 Overzicht begrotingsonrechtmatigheid

Begrotingsonrechtmatigheid

In de begroting staan budgetten voor lasten/bestedingen en baten/opbrengsten. Bestedingen boven het begrotingsbedrag op programmaniveau zijn onrechtmatige uitgaven, ook wel begrotingsonrechtmatigheid genoemd. Ook overschrijdingen op investeringskredieten zijn onrechtmatig. Volgens het geldende afwijkingenbeleid, worden beïnvloedbare afwijkingen boven de € 50.000 (en nieuw beleid) vooraf voorgelegd aan de gemeenteraad. Voor investeringen ligt deze grens ook op € 50.000. Overige afwijkingen worden achteraf verantwoord door het college. Voor zover de budgetten voor laatstgenoemde afwijkingen niet bij de Turap zijn bijgesteld, wordt hierover verantwoording afgelegd in de jaarrekening. In de hieronder opgenomen overzichten staat voor welke programma's en bij welke investeringen sprake is van een overschrijding. Deze overschrijdingen worden afzonderlijk toegelicht. Afhankelijk van de oorzaak van de overschrijding en de mate van beïnvloedbaarheid ervan, tellen de overschrijdingen wel of niet mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant. In het geval dat de overschrijding niet meetelt, dan is dit expliciet vermeld. Met het vaststellen van de jaarrekening autoriseert de gemeenteraad deze onrechtmatigheden.

Begrotingsonrechtmatigheid (bedragen x € 1.000 ; - = nadeel)	Begroting 2021 na wijziging	Jaarrekening 2021	Begrotings- afwijking
	Lasten	Lasten	Lasten
Programma Bestuur en Ondersteuning	3.816	3.514	301
Programma Veiligheid	5.623	5.422	201
Programma Verkeer en Vervoer	9.959	9.211	747
Programma Economie	11.483	4.129	7.354
Programma Onderwijs	10.621	10.425	196
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	13.152	12.046	1.106
Programma Sociaal Domein	62.141	60.187	1.954
Programma Duurzaamheid	11.661	10.616	1.044
Programma VROSV	13.321	14.317	-996
Totaal programma's	141.777	129.868	11.908
<i>Algemene dekkingsmiddelen Overhead, VPB en Onvoorzien</i>	<i>13.870</i>	<i>13.735</i>	<i>135</i>
Totaal	155.646	143.604	12.043
Begrotingssaldo	0	0	0
Totaal incl. begrotingssaldo	155.646	143.604	12.043

Programma VROSV

Op taakveld 82 (grondexploitatie niet bedrijventerrein) worden de gemeentelijke grondexploitaties voor woningbouw gerealiseerd. Door snellere fasering zijn meer kosten gerealiseerd dan begroot. De bijbehorende extra baten zorgen per saldo echter voor een voordeel op dit taakveld. Deze overschrijding telt dan ook niet mee als begrotingsonrechtmatigheid.

Begrotingsonrechtmatigheid investeringen

In de hieronder opgenomen overzicht staat voor welke investeringen sprake is van een overschrijding. Deze overschrijdingen worden afzonderlijk toegelicht. De afwijkingen van de investeringen van € 50.000 of groter worden toegelicht.

Begrotingsonrechtmatigheid (bedragen x € 1.000 ; - = nadeel)	Begroot	Gerealiseerd	Vershil
Investing	Lasten	Lasten	Saldo
Sociaal veilige route Buiten de Waterpoort	271	273	-2
IHP 2020 binnenklimaat	500	806	-306
Herinrichting park 10e Penninglaan	420	447	-27
Aanpassingen 1e verdieping stadhuis	184	203	-19
Software en hardware 2019	413	420	-7
Software en hardware 2021	62	64	-2
Totaal	1.850	2.213	-363

IHP 2020 binnenklimaat

Voor het optimaliseren van het binnenklimaat in de schoolgebouwen voor het primair onderwijs is een investeringsbudget van € 5 ton beschikbaar gesteld. In 2021 hebben wij een financiële bijdrage van € 185.000 geleverd aan de diverse schoolbesturen, die optreden als bouwheer in deze. Daarnaast hebben wij voor een aantal scholen een specifieke uitkering ontvangen van per saldo € 619.000 voor ventilatie in scholen, gericht op het op orde krijgen van het binnenklimaat in schoolgebouwen in het primair en voortgezet onderwijs in verband met de uitbraak van Covid-19. Deze uitkering is 1 op 1 doorgezet naar de schoolbesturen om hiermee de betreffende maatregelen te bekostigen en verantwoord op het investeringsbudget IHP 2020 binnenklimaat. De uitkering is vrijwel volledig ontvangen in de maanden oktober en november 2021. Voor deze gevolgen kon de begroting niet meer tijdig worden bijgesteld en deze telt daarom niet mee in het oordeel over de begrotingsonrechtmatigheid.

4.5 Balans per 31 december 2021

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
VASTE ACTIVA		
<u>Immateriële vaste activa</u>	284	405
Kosten sluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio	63	73
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	221	332
<u>Materiële vaste activa</u>	167.676	162.474
In erfpacht uitgegeven gronden	5.680	5.680
Overige investeringen met een economisch nut	120.248	114.544
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	23.348	24.029
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	18.400	18.221
<u>Financiële vaste activa</u>	3.865	2.619
Kapitaalverstrekkingen aan		
- deelnemingen	3.444	2.084
Overige langlopende leningen	421	535
Totaal vaste activa	171.825	165.498
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>Voorraden</u>	45.851	47.332
Grond- en hulpstoffen	2	2
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	45.172	46.768
Gereed product en handelsgoederen	677	562
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</u>	15.176	26.337
Vorderingen op openbare lichamen	5.696	5.529
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	7.263	16.795
Overige vorderingen	2.217	4.013
<u>Liquide middelen</u>	684	324
Kassaldi	40	21
Banksaldi	644	303
<u>Overlopende activa</u>	4.764	3.040
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	963	137
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.033	789
Nog te ontvangen bedragen	2.768	2.114
Totaal vlottende activa	66.475	77.033
TOTAAL ACTIVA	238.300	242.531

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
VASTE PASSIVA		
<u>Eigen vermogen</u>	95.164	86.054
Algemene reserve	29.571	27.666
Bestemmingsreserves	56.041	50.892
Gerealiseerde resultaat	9.552	7.496
<u>Voorzieningen</u>	19.259	18.211
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.023	6.953
Onderhoudsvoorzieningen	6.609	5.016
Door derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	5.146	4.886
Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen	1.481	1.356
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar</u>	111.240	124.335
Onderhandse leningen van		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	99.740	111.835
- openbare lichamen	6.000	7.000
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	5.500	5.500
Waarborgsommen	-	-
Totaal vaste passiva	225.663	228.600
VLOTTENDE PASSIVA		
<u>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</u>	3.844	5.309
Banksaldi	-	-
Overige schulden	3.844	5.309
<u>Overlopende passiva</u>	8.793	8.622
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.912	6.470
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.672	1.776
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	209	376
Totaal vlottende passiva	12.637	13.931
TOTAAL PASSIVA	238.300	242.531
Gewaarborgde geldleningen	801.121	829.463
Gewaarborgde garantstellingen	12.323	14.788

4.6 Toelichting op de balans per 31 december 2021

ACTIVA

Aan de activazijde van de balans staan de bezittingen van de gemeente Gorinchem.

VASTE ACTIVA

Vaste activa zijn bezittingen die meerjarig hun nut en waarde behouden. Uitgaven aan deze bezittingen worden in beginsel geactiveerd en vervolgens gedurende de gebruiksduur afgeschreven ten laste van de rekening van baten en lasten. Bij nieuwe investeringen wordt alleen de lineaire afschrijvingsmethode gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in immateriële, materiële en financiële vaste activa. Immateriële vaste activa zijn kosten, gemaakt voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief. De materiële activa zijn stoffelijk, bijvoorbeeld gebouwen, computers, sportvelden en voertuigen. De financiële vaste activa tenslotte omvatten geldleningen, beleggingen en vorderingen op lange termijn.

Immateriële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de immateriële vaste activa weer:

Verloop boekwaarde immateriële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-21
Kosten sluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio	73	-	-	10	-	-	63
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	332	-	-	111	-	-	221
Totaal	405	-	-	121	-	-	284

Bij de bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen van de betreffende scholen.

Materiële vaste activa

Bij materiële vaste activa wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economische nut en investeringen met een maatschappelijk nut. Het uitgangspunt is dat alle vaste activa worden geactiveerd, ook de maatschappelijke investeringen.

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
In erfpacht uitgegeven gronden	5.680	5.680
Overige investeringen met een economisch nut	114.544	120.248
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	24.029	23.348
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	18.221	18.400
Totaal	162.474	167.676

Overige investeringen met economisch nut

De investeringen met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

Overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Gronden en terreinen	16.429	16.382
Bedrijfsgebouwen	85.393	90.551
Woonruimten	128	-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.207	3.217
Vervoermiddelen	2.894	3.561
Machines, apparaten en installaties	1.301	1.596
Overige materiële vaste activa	5.192	4.941
Totaal	114.544	120.248

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

Verloop boekwaarde overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Waardecorrectie	Boekwaarde 31-12-21
<i>Gronden en terreinen bruto</i>	19.031	1	-	74	-	-	18.958
<i>Voorziening afwaardering gronden en terreinen</i>	2.602-	-	-	-	-	-26	2.576-
Gronden en terreinen netto	16.429	1	-	74	-	-26	16.382
<i>Bedrijfsgebouwen bruto</i>	85.697	9.258	444	3.434	395	-	90.682
<i>Voorziening afwaardering bedrijfsgebouwen</i>	304-	-	100-	73-	-	-	131-
Bedrijfsgebouwen netto	85.393	9.258	344	3.361	395	-	90.551
Woonruimten	128	-	115	13	-	-	-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.207	146	-	136	-	-	3.217
Vervoermiddelen	2.894	1.660	860	133	-	-	3.561
Machines, apparaten en installaties	1.301	1.126	619	212	-	-	1.596
Overige materiële vaste activa	5.192	305	28	528	-	-	4.941
Totaal	114.544	12.496	1.966	4.457	395	26-	120.248

Onder de waardecorrecties staan de correcties vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. De netto-boekwaarde van de investeringen met economisch nut bedraagt per 31-12-2021 € 120.248.000. In dit bedrag is een voorziening opgenomen van € 2.707.000 vanwege het risico op waardevermindering. De hoogte van deze voorziening was op 31-12-2020 € 2.906.066.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met economisch nut zijn:

Belangrijkste overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
IHP Gorinchem Oost	10.309	7.583	9.617
Hard- en software 2019	413	101	420
Twee elektrische veerboten	7.862	1.661	1.937
Beschoeiingen 2020	538	73	427
Aanpassingen 1e verdieping stadhuis	184	131	203
IHP 2020 binnenklimaat	500	806	806
Wwarmtenet stadhuis	118	107	107
Accupakketten elektrische veerboten	900	187	187
Vervangende nieuwbouw Gilde CVO-AV	10.000	725	725
Uitbreiding Jenaplan	291	278	286
Duurzaamheid Graaf Reinald	190	128	190
Duurzaamheid Jenaplan	180	180	180
Optimalisatie Jenaplan	235	137	235
Totaal	31.720	12.097	15.320

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Verloop boekw. overige investeringen met een econ. nut m.b.t. heffingen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-21
Riolering	23.227	1.049	1.049	608	-	-	22.619
Overige heffingen	802	-	-	73	-	-	729
Totaal	24.029	1.049	1.049	681	-	-	23.348

De investeringen bij overige heffingen bestaan uit investeringen in steigers (kadegebouwen) en begraafplaatsen (lijkbezorging).

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met economisch nut, waarvoor ter dekking van de kosten een heffing kan worden geheven zijn:

Belangrijkste investeringen met een econ.nut m.b.t. heffingen (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
GRP 2019	1.760	127	820
GRP 2020	760	262	673
GRP 2021	1.175	660	660
Totaal	3.695	1.049	2.153

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut weer:

Verloop boekwaarde investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-21
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.851	-	-	470	-	-	8.381
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken investeringen vanaf 2017	5.266	960	47	96	-	-	6.083
Overige materiële vaste activa	2.578	-	-	166	-	-	2.412
Overige materiële vaste activa investeringen vanaf 2017	1.526	71	-	73	-	-	1.524
Totaal	18.221	1.031	47	805	-	-	18.400

In de kolom bijdragen van derden zijn de bijdragen opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten sinds 2017 gesplitst worden in investeringen voor 2017 en investeringen vanaf 2017.

Voor de aanleg van de waterberging aan de Tiende Penninglaan is van het waterschap een bijdrage ontvangen van € 38.000. Van de regio AV is € 7.000 ontvangen voor de historische haag op de vestingwallen. Tevens is een bijdrage ontvangen van € 2.000 voor nutswerkzaamheden aan de Bagijnenwalstraat.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met maatschappelijk nut zijn:

Belangrijkste investeringen in openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Herinrichting Banneweg	2.348	161	878
Werkzaamheden Bastion II	425	256	361
Herinrichting park 10e penninglaan	420	447	447
Totaal	3.193	864	1.686

Financiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa weer:

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Investeringen	Desinvesteringen	Aflossing en afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-21
<u>Kapitaalverstrekkingen aan</u>						
- Deelnemingen	2.084	1.360	-	-	-	3.444
Overige langlopende leningen	535	196	310	-	-	421
Totaal	2.619	1.556	310	-	-	3.865

In 2021 zijn 2.829 preferente aandelen van Steden aangekocht voor € 1.360.000.

Het saldo € 265.000 van de oorspronkelijke lening van SVN is in 2021 overgeboekt naar een rekening-courant post. Aan SVN is aan duurzaamheidsleningen € 129.000 uitgegeven en aan startersleningen € 50.000. Overige mutaties leiden per saldo tot een totaal van investeringen van € 196.000 en van desinvesteringen van € 310.000.

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen worden als volgt onderverdeeld:

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	219	219
Aandelen Oasen	15	15
Aandelen Stedin Holding NV	984	2.344
Certificaten Dataland	2	2
Deelneming ROM-S beheer BV	12	12
Gemeente Gorinchem deelneming BV	801	801
Deelneming MerwedeLingelijn BV	51	51
Totaal	2.084	3.444

De kapitaalverstrekking aan Gorinchem Deelneming B.V. betreft een kapitaalverstrekking en een lening zonder specifiek aflossingsritme - voor de vermogensdeelneming en kapitaalverstrekking aan Rom-S C.V. - waarbij op basis van de vermogenssituatie wordt gezien of terugbetaling aan de gemeente mogelijk is.

De overige langlopende leningen worden als volgt onderverdeeld:

Overige langlopende leningen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
GKV	44	40
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	264	168
SVW 2006	86	76
SVW 2010	39	37
Stichting van Andel-Spruijt Natuurcentrum	100	100
Fietsproject	2	-
Totaal	535	421

VLOTTENDE ACTIVA

Vlottende activa zijn bezittingen waarin het vermogen in principe voor een periode korter dan een jaar is vastgelegd, zoals voorraden, vorderingen en liquide middelen.

Voorraden

De voorraden worden uitgesplitst in de volgende categorieën:

Voorraden (bedragen x € 1.000)	Bruto boekwaarde 31-12-20	Bruto boekwaarde 31-12-21	Netto boekwaarde 31-12-20	Netto boekwaarde 31-12-21
Grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraad)	2	2	2	2
Totaal	2	2	2	2
<u>Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie</u>				
- Woonlocaties uitleggebieden	12.143	10.770	1.196	-361
- Woonlocaties stedelijke vernieuwing	598	-2.394	598	-2.394
- Bedrijventerrein	50.997	53.060	44.974	47.927
Totaal	63.738	61.436	46.768	45.172
Voorraad bedrijfsmiddelen	923	1.039	562	677
Totaal	64.663	62.477	47.332	45.851

In het overzicht staat het verloop van de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden. Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid. De bruto voorraden zijn voorraden

exclusief voorzieningen; de netto voorraden zijn voorraden inclusief deze voorzieningen. Voor de grondexploitaties met een verliesgevend saldo per ultimo 2021, is ter hoogte van dit saldo een voorziening gevormd.

Verloopoverzicht in exploitatie genomen bouwgronden (bedragen x € 1.000)	Bruto boekwaarde 31-12-20	Netto boekwaarde 31-12-20	Naar voorraad bedrijfs- middelen	Investe- ringen	Op- brengsten	Af- wikkeling	Bruto boekwaarde 31-12-21	Voorziening verlies- latend complex	Netto boekwaarde 31-12-21
<u>Uitleggebeden</u>									
Mollenburg	12.143	1.196	-	408	1.781	-	10.770	11.131	361-
<u>Stedelijke Vernieuwing</u>									
Lingewijk Noord	439	439	-	2.378	5.419	-	2.602-	-	2.602-
Kleine Haarsekade	159	159	-	49	-	-	208	-	208
<u>Bedrijventerrein</u>									
Groote Haar	45.490	40.277	-	2.336	22	-	47.804	5.133	42.671
Oost II	5.508	5.508	-	33	285	-	5.256	-	5.256
Totaal	63.739	47.579	-	5.204	7.507	-	61.436	16.264	45.172
Nog te maken kosten									50.170
Nog te verwachten opbrengsten									103.830
Het verwachte nominale eindresultaat									13.294

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen grondexploitaties per grondexploitatie:

Verloopoverzicht Voorzieningen grondexploitaties (bedragen x € 1.000)	Boek- waarde 31-12-20	Rente toe- voeging	Toevoeging	Vrijval	Aan- wending	Boekwaarde 31-12-21
Mollenburg	10.947	219	-	35	-	11.131
Groote Haar	6.023	121	-	1.011	-	5.133
Totaal	16.970	340	-	1.046	-	16.264

De verwachte resultaten van de grondexploitaties worden op netto contante waarde (NCW) berekend. Als uit de berekening per balansdatum een verlies naar voren komt, wordt tot het volledige bedrag van dit verlies een voorziening gevormd.

In de berekeningen van de grondexploitaties zijn de volgende parameters gehanteerd:

- netto contante waarde (en paramaters) per 1 januari 2022
- rentepercentage 0,94%
- kostenstijging 2022, 2023, 2024 en 2025 verder resp. 4,00%, 3,00%, 2,50% en 2,00%
- opbrengstenstijging woningbouw 2022, 2023 , 2024 en 2025 en verder resp. 3,50%, 3,00%, 2,50% en 2,00
- opbrengstenstijging sociale woningbouw 2022 1,50% en 2023 en verder 2,00%
- opbrengstenstijging bedrijventerrein 2022 1,25% en 2023 en verder 1,50%
- disconteringsvoet conform BBV 2,00%

Op 28 mei 2020 is het MPG Groote Haar vastgesteld door de raad. Voor dit project is een looptijd langer dan de voorgeschreven maximale looptijd van tien jaar vastgesteld. De totale looptijd van grondexploitatie Groote Haar is op dit moment gepland tot en met het jaar 2040. De risico's van de grondexploitaties zijn toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Uitzettingen < 1 jaar

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar worden als volgt onderverdeeld:

Uitzettingen < 1 jaar (bedragen x € 1.000)	Gecorrigeerd saldo 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-21
Vorderingen op openbare lichamen	5.529	5.696	-	5.696
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	16.795	7.263	-	7.263
Overige vorderingen	4.013	2.394	177	2.217
Totaal	26.337	15.353	177	15.176

Voor verwachte oninbaarheid van debiteuren is een voorziening opgenomen van € 177.000. De omvang van deze voorziening is bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Onderstaand wordt voor ieder kwartaal van het jaar weergegeven, het bedrag aan middelen, bedoeld in artikel 2, vierde lid van de Wet financiering, decentrale overheden, dat in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. Per 1 juli 2021 is de regeling voor het aanpassen van het drempelbedrag ingegaan en zijn er voor het derde en vierde kwartaal nieuwe drempelbedragen van toepassing. Deze aanpassing heeft beperkte gevolgen voor de hoogte van het drempelbedrag, eerste en tweede kwartaal € 1.064.000 en voor het derde en vierde kwartaal € 1.000.000.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren in het verslagjaar (bedragen x € 1000)					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1	Drempelbedrag	1.064	1.064	1.000	1.000
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	422	652	305	198
3a = 1 > 2	Ruimte onder het drempelbedrag	642	412	695	802
3b = 2 > 1	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
1 Berekening drempelbedrag					
4a	Begrotingstotaal	141.918	141.918	141.918	141.918
4b	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 mln	141.918	141.918	141.918	141.918
4c	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 mln te boven gaat	0	0	0	0
<u>1-1-2021 t/m 30-6-2021</u>	Drempelbedrag	1.064	1.064		
1 = 4b*0,0075 + 4c*0,002 met een minimum van €250.000					
<u>1-7-2021 t/m 31-12-2021</u>	Drempelbedrag			1.000	1.000
1 = 4b*0,02 + 4c*0,002 met een minimum van € 1 mln als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan € 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 mln is, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 mln, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 mln te boven gaat.					
2 Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
5a	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	37.983	59.320	28.040	18.200
5b	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
2 - 5a / 5b	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	422	652	305	198

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit de volgende onderdelen:

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Kassaldi	21	40
Banksaldi	303	644
Totaal	324	684

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	137	963
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	789	1.033
Nog te ontvangen bedragen	2.114	2.768
Totaal	3.040	4.764

Vooruitbetaalde bedragen zijn bedragen die voor 31 december 2021 betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op latere jaren. Nog te ontvangen bedragen zijn opbrengsten die betrekking hebben op 2021, maar pas in een volgend jaar daadwerkelijk tot een ontvangst leiden.

De in de balans opgenomen nog te ontvangen voorschotbedragen van EU, Rijk en provincies die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, worden als volgt gespecificeerd:

Van Nederlandse en Europese overheden nog te ontvangen bedragen (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-20	Toevoegingen	Ontvangen bijdragen	Saldo 31-12-21
<u>Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk</u>				
Ministerie I&M Verkeerslawaaï	2	-	-	2
Ministerie VWS, Stimulering sport 2021	-	386	-	386
Ministerie SZW, TOZO 2021	-	96	-	96
Ministerie SZW, arbeidsmarktregio	-	56	-	56
Ministerie BZK, kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-	9	-	9
Ministerie van Financiën toeslagenaffaire	-	199	-	199
Rijkswaterstaat Reconstructie Newtonweg-Spijksesteeg	57	-	57	-
<u>Nog te ontvangen bijdragen van overige overheidslichamen</u>				
Prov ZH Sociale veiligheid MerwedeLingelijn	9	45	-	54
Prov ZH Reizigerstunnel	-	100	-	100
Prov ZH Netwerkversterking ouderen	-	8	-	8
Prov ZH Reconstructie Newtonweg-Spijksesteeg	69	-	69	-
Gemeente Dordrecht, RegioDeal	-	53	-	53
Totaal	137	952	126	963

PASSIVA

Aan de passivazijde van de balans staan het vermogen en de schulden van de gemeente Gorinchem.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente wordt gevormd door de reserves en het rekeningresultaat. Over de verdeling van het resultaat beslist de raad bij het vaststellen van de jaarstukken.

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

Eigen vermogen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Algemene reserve	27.666	29.571
Gerealiseerde resultaat	7.496	9.552
Bestemmingsreserves	50.892	56.041
Totaal	86.054	95.164

Onderstaand overzicht geeft het verloop per reserve weer:

Verloopoverzicht Reserves (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2020	Boekwaarde 31-12-21
<u>Algemene reserve</u>	27.666	1.404	3.427	3.928	29.571
<u>Bestemmingsreserves</u>					
Infrastructuur	18.065	985	6.365	3.568	16.253
Tarieven reiniging	-	499	-	-	499
Stegen binnenstad	38	-	1	-	37
Station Papland	1.800	-	-	-	1.800
Combinatiefuncties	62	-	62	-	-
Sociaal domein	5.100	297	1.258	-	4.139
Duurzaamheid	5.477	100	1.038	-	4.539
Omgevingswet	10	-	10	-	-
Stimuleringsregeling woningbouw	69	-	10	-	59
Sloopkosten Lange Slagenstraat	226	-	-	-	226
Organisatie-ontwikkeling	675	-	541	-	134
ICT	707	100	174	-	633
IFFG	150	-	50	-	100
Stedelijke ontwikkeling	1.600	-	-	-	1.600
Aflossingsreserve	13.000	239	-	-	13.239
Dekkingsreserve I_lab	-	2.103	238	-	1.865
<u>Afschrijvingsreserve</u>					
Infra halte Papland	600	-	-	-	600
Avelingen	940	-	50	-	890
Banneweg	1.545	250	-	-	1.795
Tracé Oost II	637	-	16	-	621
Waterstofproject	90	-	90	-	-
Herinrichting park 10e Penninglaan	100	-	-	-	100
Warmtenet Stadhuis	-	955	-	-	955
Verbouwing hoefslag 6 tbv I-Lab	-	811	-	-	811
Inrichting Hoefslag 6 tbv I-Lab	-	150	-	-	150
Openbare ruimte tbv I-Lab	-	540	-	-	540
Herinrichting Haarse Kades	-	2.350	-	-	2.350
't Gilde	-	1.468	-	-	1.468
Gymzaal J. van Egmond	-	300	-	-	300
Bruggen en kunstwerken 2022	-	288	-	-	288
Twee 360 graden camera's	-	50	-	-	50
Totaal	78.557	12.889	13.330	7.496	85.612

Onder bestemming resultaat staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar.

Nieuw in 2021 is de dekkingsreserve I_lab. In 2021 zijn ten behoeve van het Warmtenet stadhuis, verbouwing Hoefslag 6, inrichting Hoefslag 6, openbare ruimte tbv I_lab, Herinrichting Haarsekades, 't Gilde, gymzaal J. van Egmond, bruggen en kunstwerken 2022 en twee 360 graden camera's middelen toegevoegd aan de afschrijvingsreserve.

Voor verdere informatie over de reserves wordt verwezen naar paragraaf 5.1 Reserves van de Jaarrekening-bijlagen. Van het rekeningresultaat 2020 is in 2021 € 3.225.000 toegevoegd aan de exploitatie.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden verplichtingen en verliezen als gevolg van risico's opgenomen, waarvan de omvang onzeker, maar redelijkerwijze in te schatten is.

Onderstaand overzicht geeft het verloop per voorziening weer:

Verloopoverzicht voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-20	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-21
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>					
Pensioentegoeden bestuurders	4.514	90	94	127	4.383
Wachtgelden	935	-	78	315	542
Overmatig verlof/spaarsaldo	392	83	-	-	475
Reparatie WW	37	15	-	-	52
Hoog Dalem	1.075	-	497	130	448
Vervanging spiltrap Caribabad	-	123	-	-	123
<u>Onderhoudsvoorzieningen</u>					
Meerjarenonderhoudsplan	5.016	1.969	7	369	6.609
<u>Door derden verkregen middelen met een specifieke aanwendingsrichting</u>					
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	25	-	-	15	10
Rioolheffing	2.577	262	-	-	2.839
Afkoopsommen grafrechten	2.284	189	176	-	2.297
<u>Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen</u>					
Vervangingsvoorzieningen riolering	1.356	1.175	-	1.050	1.481
Totaal	18.211	3.906	852	2.006	19.259

In de kolom Vrijval staan de bedragen die ten gunste van de exploitatie zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

De voorziening Pensioentegoeden bestuurders heeft als doel het beschikken over voldoende vermogen om aan de (toekomstige) pensioenverplichtingen van politiek ambtsdragers van het college van B&W te kunnen voldoen.

De voorziening Wachtgelden is ingesteld om over voldoende vermogen te beschikken voor de financiering van de wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders en medewerkers.

De voorziening Overmatig verlof/spaarsaldo is ingesteld om voldoende vermogen te hebben voor de financiering van de verlofsaldi van het personeel.

De voorziening Hoog Dalem dient ter dekking van (geprognostiseerde) verliezen op de ontwikkeling van dit gebied.

De voorziening Vervanging spiltrap Caribabad is nieuw in 2021. Als gevolg van achterstallig onderhoud dient de trap van de glijbaan Caribabad vervangen te worden. Hiervoor is een voorziening gevormd.

Het Meerjarenonderhoudsplan is ingesteld om de kosten van groot onderhoud te egaliseren over een periode van 20 jaar. Het doel hiervan is schommelingen tegen te gaan in de begroting. In dit plan zijn o.a. kunstwerken en bruggen opgenomen, evenals openbare verlichting, buitensportaccommodaties, het stadhuis, schoolgebouwen en diverse voorzieningen in de openbare ruimte.

De voorziening Rioolheffing heeft als doel het opvangen en egaliseren van ongewenste schommelingen in rioltarieven. De niet aangewende middelen van derden blijven op die manier beschikbaar voor de rioolheffing.

In de voorziening Afkoopsommen grafrechten worden de afkoopsommen gestort die vooruit betaald zijn voor het onderhouden van de begraafplaatsen.

Voor verdere informatie over de voorzieningen wordt verwezen naar paragraaf 3.2 Onderhoud kapitaalgoederen van het Jaarverslag en paragraaf 5.2 Voorzieningen van de Jaarrekening-bijlagen.

Vaste schulden met een looptijd ≥ 1 jaar

Onder de vaste schulden staan schulden met een looptijd ≥ 1 jaar en waarborgsommen. Langlopende leningen worden aangegaan om in de eigen financieringsbehoefte van de gemeente te voorzien. Waarborgsommen betreffen bedragen die door huurders zijn betaald bij de aanvang van de huur van een gemeentelijk pand.

Langlopende schulden worden als volgt onderverdeeld:

Langlopende schulden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Onderhandse leningen van		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	111.835	99.740
- openbare lichamen	7.000	6.000
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	5.500	5.500
Waarborgsommen	-	-
Totaal	124.335	111.240

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de vaste schulden ≥ 1 jaar over 2021 weer:

Verloop overzicht langlopende schulden (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-20	Toevoegingen	Af lossingen	Saldo 31-12-21
Onderhandse leningen	124.335	-	13.095	111.240
Waarborgsommen	-	-	-	-
Totaal	124.335	-	13.095	111.240

In 2021 zijn geen nieuwe leningen aangegaan. Op de opgenomen geldleningen is in 2021 bij de BNG voor totaal € 12,1 mln. afgelost en bij de provincie Flevoland € 1 mln. De totale rentelast voor het jaar 2021 voor vaste schulden is € 1,8 mln.

VLOTTENDE PASSIVA

Flottende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

Flottende passiva (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	5.309	3.844
Overlopende passiva	8.622	8.793
Totaal	13.931	12.637

Kortlopende schulden < 1 jaar

De kortlopende schulden < 1 jaar bestaan uit de volgende onderdelen:

Kortlopende schulden < 1 jaar (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	-	-
Overige schulden	5.309	3.844
Totaal	5.309	3.844

Per 31 december 2021 had Gorinchem geen uitstaande schuldpositie op de betaalrekening van de BNG en ook geen kasgeldlening uitstaan.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.470	6.912
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.776	1.672
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	376	209
Totaal	8.622	8.793

Verplichtingen zijn posten die ten laste van het dienstjaar 2021 zijn gebracht, maar waarvan de facturen in de loop van 2022 zijn ontvangen. Onder de post Vooruit ontvangen bedragen zijn bedragen opgenomen die in 2021 al zijn ontvangen maar betrekking hebben op latere jaren

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

De van Nederlandse en Europese overheden vooruitontvangen bedragen (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-20	Ontvangen bedragen	Bestedingen	Saldo 31-12-21
<u>Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk</u>				
Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018	60	-	60	-
Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022	255	1.368	1.512	111
Educatie	6	438	431	13
Stimulering sport 2019	132	-	132	-
Reductie energiegebruik	171	-	32	139
TOZO	764	1.645	2.405	4
Stimulering sport	12	112	112	12
Sportakkoord 2020	20	85	25	80
Gedupeerden toeslagenproblematiek	36	28	64	-
Preventieakkoorden	-	20	4	16
Tijdelijke ondersteuning Toezicht & Handhaving	-	135	94	41
Huurderving sportaccommodaties Q1 2021	-	134	109	25
Arbeidstoeleiding Pro-Vso	-	112	-	112
Nationaal Programma Onderwijs	-	264	-	264
<u>Vooruitontvangen bijdragen van overige overheid</u>				
Sociale veiligheid Merwedelingelijn	22	106	90	38
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	5	-	2	3
Open kathedraal	50	-	50	-
Reizigerstunnel Gorinchem	200	-	200	-
Extern advies warmtetransitie	11	-	11	-
Netwerkversterking ouderen	32	8	40	-
RREW	-	378	219	159
Erfgoedlijnen	-	13	-	13
Knelpunt van Zomerendaal	-	304	-	304
Vleugels van de stad	-	57	16	41
Beweegroutes	-	40	3	37
Handhaving coronapas	-	96	65	31
Herontwikkeling Wellantcollege	-	100	-	100
Laadarm electrificatie veerdienst	-	157	28	129
Totaal	1.776	5.600	5.704	1.672

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor komende jaren is verbonden worden uitgesplitst in gewaarborgde geldleningen en garantstellingen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen wordt als volgt gespecificeerd:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling %	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
Onderwijsinstellingen	11.798	100	5.934	5.638
Deelnemingen CV's	35.000	100	20.051	13.534
Zorginstellingen	341	100	148	136
Diverse verenigingen	4.107	100	3.134	3.075
Via Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw - Poort6	290.541	50	207.096	192.238
Via Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen	592.000	50	592.000	586.000
Hypotheke zonder Nationale Hypotheek Garantie	5.900	50	1.100	500
Totaal	939.687		829.463	801.121

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantstellingen:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling %	Boekwaarde 31-12-20	Boekwaarde 31-12-21
GR Gevudo	10.799	100	10.081	8.069
GR Waardlanden	6.121	100	4.707	4.254
Totaal	16.920		14.788	12.323

De gemeente Gorinchem vervult een achtervangfunctie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW).

Sinds de jaarrekening 2020 hanteert de gemeente de volgende criteria voor de niet uit de balans blijvende verplichtingen:

- Minimale restant looptijd 2 jaar;
- Minimale verplichtingwaarde € 40.000;
- Geen mogelijke verplichtingen uit raamovereenkomsten, alleen onherroepelijke harde verplichtingen.

Op basis van deze criteria is de totale harde verplichting voor de komende 4 jaar € 875.000. In de vorige jaarrekening werd een verplichting gemeld van € 1.035.500. Dit verschil wordt veroorzaakt door mutaties in de contractenportefeuille (een contract aflopend, twee nieuwe contracten). Door het hanteren van een inkoopbeleid waarbij veel gewerkt wordt met raamovereenkomsten die alleen leiden tot kosten indien daadwerkelijk materialen of diensten worden afgenomen op basis van het raamcontract is het bedrag aan langlopende verplichtingen bij de gemeente Gorinchem relatief laag.

Van de genoemde verplichting van € 875.000 is € 791.000 gecontracteerd via Europees aanbesteden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het coronavirus heeft op veel terreinen financiële gevolgen gehad voor de jaarrekening 2021. Omdat de pandemie in 2022 nog niet (geheel) is verdwenen zal ook in 2022 rekening worden gehouden met financiële gevolgen voor de gemeente. Hoe groot deze gevolgen zullen zijn is nu nog niet duidelijk. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. De gemeente heeft voldoende weerstandsvermogen om eventuele tegenvallers in eerste instantie op te vangen.

Na een maandenlange troepenopbouw en diplomatieke spanningen zijn Russische troepen op 24 februari 2022 Oekraïne binnengetrokken en is er sprake van een oorlogssituatie. Als gevolg daarvan zijn inwoners uit de Oekraïne op de vlucht. Veel vluchtelingen worden opgevangen in de directe buurlanden. Vluchtelingen die naar Nederland reizen, worden hier opgevangen. Het kabinet werkt intensief samen met medeoverheden en maatschappelijke partners om opvang en ondersteuning te bieden. De verwachting is dat het aantal vluchtelingen uit Oekraïne dat naar

Nederland komt fors zal toenemen. Dat zal zeker ook gevolgen hebben voor Gorinchem. Op dit moment is lastig in te schatten wat de impact van opvang van vluchtelingen zal zijn voor Gorinchem.

De oorlog in Oekraïne heeft ook economische gevolgen. Door de oorlog stijgen de prijzen van allerlei producten. Niet alleen van gas, olie en benzine, maar ook van verschillende voedingsmiddelen. Sectoren die relatief veel energie verbruiken zullen deze stijgingen verwerken in de kostprijs van de producten. Met name in de industrie, transport en agrarische sector zullen de prijzen meestijgen. Dat raakt niet alleen de gemeente maar vooral ook onze inwoners. Wat precies de gevolgen zullen zijn voor Gorinchem is op dit moment lastig aan te geven.

4.7 Wet Normering bezoldiging Topinkomens publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT heeft tot doel om:

- De bezoldiging van topfunctionarissen te maximeren (bezoldigingsmaximum, verbod op bonussen of variabele beloningen en een verbod op hoge beëindigingsvergoedingen).
- Te zorgen voor transparantie door publicatie en verantwoording in de jaarrekening van a) de bezoldiging van topfunctionarissen en b) de bezoldiging van overige functionarissen voor zover deze meer is dan de algemene bezoldigingsnorm.

De functies gemeentesecretaris, directeur en griffier vallen onder de WNT. In onderstaande tabel treft staat de publicatie van de verplichte gegevens aan.